

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dan vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta pa 1 gold. 30 kr. nov. dn.

Tečaj III.

V Ljubljani 1. avgusta 1863.

List 15.

C e r k v i c a.

Ljubljena cerkvice,
Cerkvica bela,
Vsak dan pozdravlja te
Duša vesela.

Zjutraj že, ko zlati
Solnce planine,
Mile pozdrave ti
Diham z doline.

Tebe čez dan oko
Zmir pogleduje,
Serce večerne ti
Zdihe daruje.

Saj mi tud ti ljubo
Kimaš z višave,
S homca zelenega
Liješ pozdrave.

Zvonček me tvoj budi
Zjutraj iz spanja,
K delu, k pokoju spet
On mi pozvanja.

Pa če otožnost med
Mir se zapletje,
V tebi le, cerkvice,
Najdem zavetje.

Tvoje zavetje res
Mirno, tihotno,
Kak dé nemirnemu
Sercu dobrotno!

Toraj si vedno mi
Ljuba in mila,
Duša hvaležna te
Bode pomnila.

Mirko Zorin.

Šola in njena naloga.

Vsakemu je ime šola znano, in vsaki vé, kaj pomeni; ali vendar gotovo in resnično je, da je malo ljudi, ki bi prav premislili, kaj je šola in kakšna je njena naloga. To pa ni tako lahko; nekdo terdi to, in drugi — drugo, zato tudi ljudje navadno ne vejo pravega o šoli.

Kaj je tedaj šola? — Ona je učilisče in odgojisče. Nje naloga je, da se v nji

1. Podučujejo otroci. Misli dečka, kadar začne hoditi v šolo, so navadno kratke, ker je do zdaj skoro edino le bil pri domači družini. Šola mora njegove različne zapopadke jasniiti in množiti in vse njegove dušne moči razvijati, da bo mogel z njimi služiti in koristiti drugim in sebi.

Šola je zavod, kjer se človek pripravlja za praktično življenje; zato pa velijo nekteri: šola mora človeka ne samo duševno razvijati, temuč tudi zmožnega storiti za poklic, kteremu se želi posvetiti. Res in prav je vse to; ali šola vendar vsemu temu sploh ne more zadovoljiti, posebno dandanašnji ne, ker vsaka znanost več ali manj napreduje, in še kmetovavec pri svoji stari navadi ne sme ostati. Vidi se tedaj, da v ljudski šoli ni mogoče otroka za kako posebno službo izobraziti, temuč da je to naloga višjih zavodov, ki so ravno za to napravljeni ali osnovani. —

Ali po pravici se more od šole tirjati, da se oziira na okolisčine in potrebe ljudstva, za katero je osnovana. Ni vse eno, da se le uči ta ali uni nauk, temuč treba je, da se uči to, kar bo učencu naj bolj koristilo, kar ga po naravni in najložji poti izobražuje in razvija.

2. Šola odgaja otroke. V tem obziru je šola v najožji zvezi z družino in s starši.

Šola in domača hiša se morate lepo porazumljevati in otroke z združenimi močmi odgojevati, in ena in druga mora skrbeti, da je otrok zdrav, da se more razvijati tudi gledé telesnih moči, akoravno v tej stvari šola ne more toliko storiti, kolikor domača hiša; posebno pa je treba gledati, da se otroško serce oplemeni, da je otrok voljan, da rad sprejema vse, kar je dobro, častito in hvale vredno.

Ali vpraša se, kolikokrat se to zgodi? Vsak, kdor je le nekoliko bolj na tanko pogledal v šolo, mora reči, da se šola in domača hiša malokje prav porazumljuje; to pa je zato, ker starši ali premalo skerbé za svoje otroke, ali pa jih ljubijo preveč; eno in drugo škoduje šoli. — Kako more prost, siromašen kmet izobraževati otroke, ako se mu največ po pašnikih potikajo in pri živali bivajo? Kaj pa se more pričakovati od kmeta, ki je sam sirov, in mu ni nič mar, kako se njegovi otroci odgojajo?

Nekteri starši imajo pa otroke čez vse radi; prva in največja skerb jim je, da izpolnijo vse, karkoli otroci poželé. Od tod pa prihaja šoli zopet polno težav. V šoli, namesto da se takim otrokom volja spolni, se morajo vdajati učiteljevi volji. On ne more, da bi jim stregel, temuč mora z njimi ravnati, kakor z drugimi gojenci. Lahko vidiš, kako se serdijo in jezijo starši nad učiteljem, ker mu njih otrok ni ljubši in dražji od drugih, kako še celó kolnejo učitelja, ker ni otrok konec šolskega leta darila dobil i. t. d.; to pa se večidel vse godi v pričo otrok. — Ali ni naravno, da potem otrok ne hodi rad v šolo, da ne ceni svojih učencov in prednikov? Tako, namesto da šola in domača hiša z združenimi močmi izrejata, podira hiša vse to, kar se je v šoli sozidalo. Vidi se iz tega, koliko težja je učiteljeva naloga, ako se domača hiša in šola lepo ne porazumljavata, in koliko truda in muke je treba učitelju, da more v več letih saj nekoliko storiti za otroško izrejo. Pa kako svet ceni to delo učiteljevo? Vprašajmo kogarkoli, čemu ta pa uni svoje otroke v šolo pošilja, in odgovoril bo, da jih le zato pošilja, da se naučijo brati, pisati in nekoliko rajtati; — to je vse, kar on od šole vé in od nje pričakuje; da more šola še kaj važnejšega opravljati, mu še na misel ne pride. Svet misli navadno samo na eno polovico učiteljeve dolžnosti, in ker meni, da je ta polovica zeló lahka, ne ceni ne šole, ne učitelja. Zato so bile in so še nekatere učiteljske plače tako male, da si človek še najpotrebnejših reči za vsakdanje življenje ne more pripraviti. Koliko vse to šoli škoduje, vsak lahko vé; jaz sem le nekoliko dokazal, kako težavno je učiteljeva naloga in kako ljudje poverhno mislijo od šole, ter večidel malo cenijo učitelja in sad njegovega truda.

L. Bošič.

Praktična slovensko - nemška gramatika.

(Dalje.)

Drugi predelek.

Razširjeni stavki.

XII. Četerti sklon.

Razgovor. V prvem predelku govorili smo izključivo le od golih stavkov, ki obstoje iz samega podsebka (Subjekt)